

Høringsuttalelse til utredning av økonomi og pengestrømmer i norsk filmbransje

ESAN

ESARK-03-201400052-36

Hva saken gjelder:

Kulturdepartementet sendte 15.08.14 rapporten "Åpen framtid – en utredning om økonomien og pengestrømmene i filmbransjen" på høring. Rapporten er utarbeidet av Ideas2Evidence, høringsfrist er 19. november 2014, og Kulturdepartementet ber spesielt om innspill til rapportens kapittel 5, 6 og 7. Bergen kommune er ikke blant høringsinstansene, men ønsker som eier av Vestnorsk filmsenter og Filmfondet Fuzz å gi innspill til rapporten. Etter avtale med Åse Kringstad i Kulturdepartementet har Bergen kommune fått utsatt høringsfristen til 27. november.

Byråden for kultur, næring idrett og kirke vil innledningsvis berømme kulturministeren for initiativet til en grundig gjennomgang av norsk filmøkonomi, og for det bakenforliggende ønsket om å basere fremtidig filmpolitikk på dokumentert kunnskap. Rapporten peker på både styrker og svakheter ved dagens statlige virkemiddelapparat, og kommer med en rekke anbefalinger til endringer som kan gjøre virkemidlene mer målrettede og effektive, og styrke norsk film både økonomisk og kvalitativt. Byråden vil i det følgende kommentere noen av rapportens konklusjoner og forslag til endringer, både i regionalt og nasjonalt perspektiv.

Regjeringens utgangspunkt er at det skal legges til rette for gode rammevilkår for norsk og utenlandsk filmproduksjon i Norge, noe byråden slutter seg til. Norsk film har vært gjennom en positiv utvikling de siste tiårene, med sterk bransjevekst, stor publikumsoppslutning, økende internasjonal oppmerksomhet og et mangfold av uttrykk og stemmer. Det lages film over hele landet, men samtidig peker rapporten på en sterk og økende konsentrasjon av filmbransje, produksjonsmidler og beslutningstakere i Osloregionen. Dette er til hinder for utvikling av bærekraftige filmmiljøer utenfor hovedstaden, som kunne fungert som korrektiv, bidratt til nytenking, tilført kapital, gitt økt konkurranse om produksjonsressursene og dermed også større valgfrihet for bransjen.

Rapporten uttrykker også bekymring for at produksjonsselskapene i altfor stor grad lever av å produsere, og ikke av å selge produktene i etterkant. Store endringer i publikums forbruksmønster, en sterk grad av internasjonalisering av markedet og nye digitale distribusjonsformer har utfordret bransjen. Hvordan film konsumeres må etter byrådets oppfatning få innvirkning på hvordan produksjons-, lanserings- og etterhåndsstøtte innrettes i fremtiden. Økt spisskompetanse på internasjonal distribusjon, salg og markedsføring bør være en vektlagt oppgave for å styrke verdiskapingen i filmbransjen. Det bør også utredes en avgiftsordning for nettdistribusjon som kan kompensere for tapte inntekter fra salg av fysiske visningsformater.

Byråden har følgende hovedinnspill til rapporten «Åpen framtid», som alle er nærmere beskrevet i saksutredningen:

- Tilskudd til regionale filmsentre bør fordeles i henhold til størrelse på og kompetanse i filmmiljøet, oppnådde resultater og kunstnerisk kvalitet, samt fremtidige handlingsplaner og særlige behov. Regionene bør få større tillit og frihet til å disponere tilskuddsmidlene etter eget skjønn og i henhold til den lokale filmbransjens behov. Dette bør for noen av regionene også kunne omfatte utvikling og produksjon av lange formater.

- Dersom Norge skal utvikle et filmmiljø som kan danne motvekt til Oslo, så vil Bergen være den eneste reelle kandidaten. Bergen har et solid og voksende profesjonelt filmmiljø, sterke produsenter innenfor alle sjangere, grunnleggende infrastruktur og veldrevne filminstitusjoner. I tillegg har Bergen et vitalt og kompetent kunst- og kulturliv med sterk internasjonal orientering, og ledende miljøer innenfor forskning, teknologi og media.
- De regionale investeringsfondene for film bør konsolideres i færre enheter. Fortsatt statlige tilskudd er viktig som insentiv til å få tilført privat risikokapital, og for at fondene også kan investere i risikoprojekter av høy kvalitet eller med særlig betydning for regional bransjeutvikling.
- Deler av oppgavene og ressursene som i dag forvaltes av Norsk Filminstitutt kan desentraliseres. Dette gjelder i særlig grad kursvirksomhet, kompetansehevende tiltak og publikumsrettet arbeid.
- Utvikling av langfilm og serier bør i større grad skje der filmskaperne holder til. Dagens manuskulentordning i NFI kan erstattes med tilskudd til å knytte selvvalgte konsulenter til det enkelte prosjekt, etter søknad. Dette vil føre til større variasjon i bruken av dramaturger og manuskulenter, og dermed større mangfold i uttrykkene.
- Etterhåndsstøtten bør justeres slik at filmer som får tilskudd etter markedsvurdering, inkludert barnefilm, får et høyere innslagspunkt for utløsning av etterhåndsstøtte, og en noe lavere maksimumsgrense for offentlig tilskudd. Disse filmene lages fordi de skal ha et betydelig markedspotensial, og bør dermed ha store muligheter for å tjene penger på billettsalg og salg til andre markeder, samt til å skaffe sponsorinntekter. Det samme innslagspunktet bør gjelde for filmer produsert uten forhåndstilskudd, slik rapporten foreslår.
- En svakhet ved dagens system er manglende kunnskap om inntekter fra utenlandssalg og nettdistribusjon, og dette gjelder i særlig grad for dokumentarfilm som ikke er kinofilm. Det er også grunn til å tro at dagens støtteordninger for film, og i særdeleshet etterhåndsstøttens utforming, bidrar til å sementere gamle distribusjons- og lanseringsformer. En endring og redusering av etterhåndsstøtten vil kunne frigjøre betydelige midler til insentiver for distribusjon og salg på alternative plattformer og i nye formater både nasjonalt og internasjonalt.
- Det bør opprettes et nasjonalt senter for utenlandsdistribusjon og salg av film, gjerne utenfor NFI. Senteret skal ha spisskompetanse på lansering, internasjonale markeder og nettverk, avtaleverk og kontraktsinngåelse, immaterielle rettigheter, profilering, nye lanserings- og distribusjonsmodeller etc. Senteret skal samle kunnskap og føre statistikk over utenlandssalg av norske filmer, samt gi råd og veiledning til produsenter som ønsker tilgang til nye markeder.
- Det bør innføres en insentivordning for utenlandske filmproduksjoner i Norge. Dette vil gi store positive ringvirkninger for filmbransjen både regionalt og nasjonalt, gjennom økt sysselsetting og aktivitet og i form av bredere internasjonale nettverk og styrket kompetanse.

Vedtakskompetanse:

Byråden for kultur, næring, idrett og kirke anser at saken ikke er av prinsipiell karakter. I henhold til byrådets fullmakter § 7 skal høringsuttalelsen derfor avgis av byrådet.

Byråden for kultur, næring, idrett og kirke innstiller til byrådet å fatte følgende vedtak:

1. Byrådet i Bergen avgir hørings svar til «Åpen framtid – en utredning om økonomien og pengestrømmene i filmbransjen» slik det fremgår av saksutredningen.
2. Melding om vedtak sendes Bystyrets kontor for orientering.

Dato: 18. november 2014

Dette dokumentet er godkjent elektronisk.

Helge Stormoen
byråd for kultur, næring, idrett og kirke

Vedlegg: Åpen framtid – en utredning om økonomien og pengestrømmene i filmbransjen.

Saksutredning:

Rapporten «Åpen fremtid» har undersøkt pengestrømmen og økonomien i filmbransjen, og utfra funnene trukket noen konklusjoner og anbefalinger for justering av virkemiddelapparatet. Rapporten baserer seg i hovedsak på norsk kinofilm, der det finnes gode tall når det gjelder finansiering og omsetting i Norge, men lite dokumentasjon på utenlandsinntekter og inntekter fra annen filmrelatert virksomhet. Det er også en mangel ved rapporten at den ikke går grundigere inn på økonomien for dokumentarfilm som ikke er kinofilm. Kvalitetsdokumentar har et potensielt stort og voksende marked internasjonalt, men har minimale ressurser for å utnytte dette potensialet.

Norsk filmpolitikk de senere årene har vært basert på at det norske markedet er for lite til at filmer kan produseres uten offentlig støtte, og den har satt ambisiøse mål i forhold til kvalitet, kvantitet og publikumsbesøk. I tillegg har det vært lagt stor vekt på mangfold, og at film skal lages over hele landet. I rapporten pekes det på at noen av disse målene kan virke motstridende, og at det heller ikke er åpenbart at den sterke veksten i offentlige tilskudd har gitt ønsket effekt i form av bedre og flere filmer, og større publikumsoppslutning.

I saksutredningen er det lagt vekt på tre hovedpunkt:

- Maktspredning – hvordan den sterke konsentrasjonen av film i Osloregionen kan motvirkes, og sterke regionsentre kan stimulere til nytenking, alternativ finansiering, mindre byråkrati og større mangfold.
- Tilskuddsordningene – hvordan disse kan endres og spisses i forhold til å oppnå bedre balanse mellom kunstnerisk og kommersiell filmproduksjon, og målrettes for å oppnå ønskede resultater.
- Inntektoptimalisering – hvordan filmprodusenter kan få utnyttet inntektpotensialet i filmene, enten dette er stort eller lite.

Maktspredning

En viktig forutsetning for vekst, kvalitet og mangfold i norsk film er tilgang til kunstnerisk talent, et kompetent produksjonsmiljø og tilstrekkelig produksjonskapital. Film tar farge av det miljøet den skapes i, derfor betyr det mye for mangfoldet at det produseres film av filmskapere med ulik bakgrunn og ståsted, over hele landet. Filmmiljøene som har vokst fram på Vestlandet og i andre av landets regioner, har skapt både særegne uttrykk, store publikumssuksesser, og filmer som har blitt lagt merke til langt utenfor landets grenser. Landets eneste Gullpalmevinner i Cannes er fortsatt kortfilmen «Sniffer», utviklet og produsert i Bergen. Og en av verdens aller største dokumentarfilmsuksesser «Heftig og begeistret» om et mannskor i Berlevåg, solgte nærmere 600 000 billetter på kino i Norge.

Med svært beskjedne statlige tilskudd og ved hjelp av lokale drifts- og utviklingsmidler har de regionale filmsentrene oppnådd bemerkelsesverdige resultater både når det gjelder kvantitet, kvalitet og nyskaping. Utbyggingen av regionale filmsentre har gitt sterke målbare resultater innenfor kortfilm og dokumentar, og bidratt til å utvikle flere av dagens profilerte filmskapere. Det er likevel en utfordring at regionene ikke klarer å holde på disse talentene gjennom å tilby forutsigbare og gode rammevilkår som kan stimulere til utvikling av bærekraftige produksjonsmiljøer med kontinuerlig høy aktivitet.

Færre og sterkere regioner

Det er blitt hevdet at en reell maktspredning på filmområdet er urealistisk i et lite land som Norge, og at den nasjonale filmproduksjonen vil bli skadelidende dersom midler og kompetanse i større grad spres ut i regionene. Om vi ser til våre naboland, eller til Europa, er det lite grunnlag for en slik skepsis. Både Tyskland og Frankrike har sterke regionale fond og tilhørende produksjonsmiljø. Ser vi til Sverige, har satsingen på alternative og sterke filmmiljøer i Gøteborg- og Skånerregionen bidratt til en betydelig revitalisering av svensk film, og gjort landet ledende på både europeiske og internasjonale filmarenaer. I Danmark har Filmby Århus vokst seg stor og betydningsfull gjennom flere års målrettet satsing.

For filmbransjen på Vestlandet er det et gjennomgående problem at det produseres altfor få spillefilmer og tv-serier lokalt, og at det går for lang tid mellom produksjonsperiodene. Som rapporten viser, skaper denne mangelen på kontinuitet stor usikkerhet for filmarbeiderne, og reduserer også viljen til å investere i infrastruktur. Resultatet blir en uønsket talentflukt til Oslo fordi nærhet til oppdragsgivere og beslutningstakere anses som avgjørende for å overleve i filmbransjen. Slik tappes regionene for kompetanse, noe som reduserer mulighetene for å bygge reelle utfordrermiljøer til Oslo på filmområdet.

For å få til en ønsket maktspredning på filmfeltet, vil en betydelig økonomisk styrking av ett eller noen få regioner være avgjørende. Dette bør følges opp gjennom økt tillit til regionenes egne vurderinger og prioriteringer, og mindre detaljstyring og øremerking av de statlige tilskuddene. Det bør herunder åpnes for at noen av regionene kan gi tilskudd til utvikling og produksjon av spillefilm og tv-drama. Det kan vurderes å inndele landet i færre regioner, eller, som i Sverige, ha noen få tunge regionale sentre (Film i Skåne, Film pool Nord, Film i Väst), og i tillegg en rekke mindre sentre som arbeider med talentutvikling, tilbyr kompetanse og teknisk assistanse, og gir tilskudd til utvikling av prosjekter.

Dersom Norge skal få en reell motpol til Oslo på filmområdet, vil Bergen uten tvil være best egnet. Bergen har et solid og voksende profesjonelt filmmiljø, sterke produsenter innenfor alle sjangere, grunnleggende infrastruktur, dyktige filmarbeidere og veldrevne filminstitusjoner som Vestnorsk filmsenter, Western Norway Film Commission, Filmfondet Fuzz, Bergen Internasjonale Filmfestival og Cinemateket i Bergen. I tillegg har byen et vitalt og kompetent kunst- og kulturmiljø med en sterk internasjonal orientering blant annet innenfor musikk, scenekunst og visuell kunst. Med en eventuell fremtidig insentivordning for film, og en nasjonal filmkommisjon lagt til regionen, vil Vestlandets posisjon i film-Norge bli vesentlig styrket.

Regionale filmfond

Tall fra Norsk Filminstitutt viser at selv om 90 prosent av norske spillefilmer produseres fra Oslo, så har over en tredjedel handling fra og innspillingssted i regionene. Det er nærliggende å tro at opprettelsen av regionale filmfond har hatt stor betydning for at mer av landet nå er synlig på film. Dette er likevel ikke tilstrekkelig for å skape en bærekraftig regional filmnæring, der det avgjørende vil være vekst i egenproduksjon. Det statlige tilskuddet til regionale investeringsfond er et viktig insentiv for å tiltrekke privat kapital, men også for å kunne satse på regionale produsenter og filmer med noe høyere risiko. Det foreslås derfor at den statlige innsatsfaktoren opprettholdes, og i større grad fordeles i henhold til det enkelte fonds oppnådde resultater.

Evalueringen av de regionale filmfondene som ble utført for Kulturdepartementet i 2011, og oppdatert i 2014, viser svært gode resultater for Filmfondet Fuzz i Bergen. Fondet har som det eneste i landet hentet inn betydelig privat kapital til filmproduksjon, og har gjennom kulturpolitisk forankring og ved hjelp av næringspolitiske virkemidler tilført både kapital og kompetanse til produksjonene. Tydelige krav til profesjonalitet og resultater har bidratt til sterk vekst i det lokale produksjonsmiljøet, samtidig som fondet har gitt god avkastning til private og offentlige investorer. For å nå målsetningen om sterke og bærekraftige regionale filmmiljøer, vil en konsolidering av eksisterende fond være å foretrekke fremfor å opprette nye. Et redusert antall regionale fond vil både minske kostnader til administrasjon, og samtidig gi fondene større nedslagsfelt med økt tilgang til gode prosjekter, fagfolk og produksjonsfasiliteter. Det vil også gjøre fondene mer attraktive for investorer da risikoen kan fordeles på flere prosjekter, og det kan bidra til at fondene i større grad kan utvikle en egen repertoarpolitikk.

Insentivordning og filmkommisjon

Innføring av en insentivordning for utenlandske filmproduksjoner vil bety mye for å beholde de kreative kreftene og kompetansen i regionene. Selv om dette først og fremst vurderes som et næringspolitisk tiltak, så vil en insentivordning bidra til betydelig kompetanse- og erfaringsoverføring mellom norske og utenlandske filmprodusenter, den vil gi økt sysselsetting av norske filmarbeidere og ha stor betydning utstyrs- og tjenesteleverandører. Solide regionale filmfond, økte midler til samproduksjon, en sterk

nasjonal filmkommisjon og en målrettet insentivordning vil gi betydelig verdiskaping for landet, både økonomisk og kulturelt. I tråd med regjeringens ønske om økt maktspredning i kulturlivet, så bør det vurderes om en samlet lokalisering av insentivordning, nasjonal filmkommisjon og eventuelle tilskuddsordninger til internasjonal samproduksjon kan lokaliseres i Bergen som allerede har en etablert og aktiv regional filmkommisjon og landets mest velfungerende regionale filmfond.

Desentralisering av NFI

En desentralisering av deler av Norsk filminstitutt's oppgaver og ressurser vil bedre kunne ivareta regionenes særlige behov og tilrettelegge for en bedre lokal tilpasning blant annet når det gjelder talentutvikling, kompetansehevende tiltak og markedsføring og distribusjon av regionale filmer. NFI kan fortsatt ha ansvar for landsdekkende konferanser, konventer, nasjonale bransjetreff og større seminarer. I dag er kursvirksomheten til NFI stort sett sentralisert til Oslo, og det nasjonale mandatet blir i liten grad oppfylt. Norsk filminstitutt bør sørge for å gjøre sine tjenester tilgjengelige for hele landet, legge landomfattende aktiviteter også utenfor Oslo, og ta større ansvar for å synliggjøre og promotere filmer og filmkulturelle hendelser over hele landet.

Lokale filmer har ofte et stort lokalt publikum, og nye distribusjonsformer og bedre bruk av lokale visningsarenaer kan få filmene ut til flere. Digitaliseringen av norske kinoer muliggjør regional kinodistribusjon av filmer som ikke nødvendigvis har et landsdekkende publikum. Flere filmer kan gjøres tilgjengelig for mange, men dette krever nytenking omkring lansering og publikum. De regionale filmsentrene har stor kompetanse om publikum i egen region, og bør derfor få tildelt midler til å arbeide mer målrettet med lanserings- og publikumsarbeid.

Utvikling av lange formater bør i større grad skje der filmskaperne bor og arbeider. Dagens manuskulentordning i NFI kan erstattes med tilskudd til å knytte selvvalgte konsulenter til det enkelte prosjekt, etter søknad. Dette vil føre til større variasjon i bruken av dramaturger og manuskulenter, og dermed større mangfold i uttrykkene. Vestnorsk filmsenter utvikler i dag langfilm og tv-serier ved hjelp av lokale tilskuddsmidler, med svært gode resultater.

Rapporten foreslår også at statlige tilskudd til kortfilm som i dag forvaltes av NFI, fordeles til regionene. Dette vil frigjøre administrative ressurser knyttet til kortfilmkonsulent og produksjonsrådgiver i NFI. En slik endring vil gi økte tilskuddsmidler til regionene, men ulempen er at midlene spres tynt utover hele landet. Det kan alternativt vurderes å bruke fagutvalg med representasjon fra ulike deler av landet til å fordele statlige tilskudd til kortfilm. Nåværende konsulentordning kan avvikles, og oppfølging av prosjektene kan skje i den regionen produsenten tilhører. Talentordningen «Nye veier til korte filmer» bør fortsette som i dag innenfor NFI.

Tilskuddsordningene

Det finnes i dag to hovedtilskuddsordninger for kinofilm, en konsulentbasert og en markedsbasert. I tillegg har ordningen «Nye veier» også inkludert langfilm i tillegg til kortfilm og dokumentar. Rapporten peker på at grenseoppgangen mellom den kommersielle og den kunstnerisk verdifulle filmen er uklar, og at det ofte kan virke tilfeldig hvilken ordning en film får tilskudd fra.

I tillegg finnes en etterhåndsstøtte for filmer som har oppnådd 10 000 besøk på kino, som innebærer at staten gir 100 % av dokumenterte inntekter fra alle visningsvinduer inntil filmens egenkapital er inntjent, og med et maksimumstak på 7 millioner kroner. For barnefilm er etterhåndsstøtten 200 %, og med et tak på 9 millioner. Et problem som drøftes i rapporten er at etterhåndsstøtten som er automatisk og uforutsigbar, også tapper tilskuddspotten for produksjon av nye filmer. Det er i særlig grad markedsfilmen som utløser store midler fra etterhåndsstøtten.

De filmene som ubetinget går best på kino i Norge er barnefilmene. Av norske filmer på kino hittil i 2014, har 8 filmer solgt mer enn 100 000 kinobilletter. Hele 6 av disse er barnefilmer, med et samlet besøk hittil

på 2,1 millioner. I tillegg har kommersiell barnefilm store inntektsmuligheter på spinnoff-produkter, de er mindre rammet av nedgangen i dvd-salg, og de har et stort potensielt marked utenfor Norge. Det er derfor vanskelig å forstå at barnefilm fortsatt prioriteres med en etterhåndsstøtte som er dobbelt så gunstig som for andre filmer. Ordningen ble opprettet i en tid da barnefilmen hadde behov for ekstra insentiver, men i dagens situasjon der disse filmene selger absolutt best, og ikke har åpenbare behov for ekstra store budsjetter, bør denne forskjellsbehandlingen revurderes.

Rapporten foreslår også en tydeligere grensedragning mellom konsulentfilm og markedsfilm, og at kriteriene for begge ordningene gjennomgås. Dette er en vurdering byrådet slutter seg til. Samtidig bør det vurderes om filmer som får tilskudd etter markedsvurdering, inkludert barnefilm, skal få et høyere innslagspunkt for utløsning av etterhåndsstøtte, og en noe lavere maksgrense for offentlig tilskudd. Disse filmene lages fordi de skal ha et betydelig markedspotensial, og de bør dermed ha store muligheter for å tjene penger på billettsalg og salg til andre markeder, samt til å skaffe sponsorinntekter. Det samme bør, slik rapporten foreslår, gjelde for filmer produsert uten forhåndstilskudd. Noe færre filmer på kino vil igjen som rapporten påpeker kunne frigjøre midler til andre formål, som produksjon av dokumentarfilm, lanseringstilskudd til filmer som ikke har kinodistribusjon, og styrking av regionene.

Filmer som får tilskudd etter konsulentvurdering, bør få etterhåndsstøtte som i dag, og forhåndstilskuddet bør økes. Disse filmene har små muligheter for å utløse etterhåndsstøtte av betydning, selv om kunstnerisk særpreget film har vist seg å selge godt i internasjonale markeder. Kunstnerisk kvalitetsfilm betyr svært mye for å markere Norge som film- og kulturnasjon, og det kan vurderes å åpne for økonomiske insentiver for kunstneriske resultater, eksempelvis ved uttak til store internasjonale festivaler, eller for større internasjonale priser. Dette vil stimulere til kunstnerisk risiko, og kan også øke muligheten for å tiltrekke privat kapital til kunstnerisk ambisiøse filmer.

På sikt bør det vurderes å avvikle eller legge om etterhåndsstøtten. I dag er det en forutsetning å ha kinodistribusjon for å utløse etterhåndsstøtte, og dette har trolig medvirket til et for høyt antall filmer på kino. Med dagens hurtige og omveltende endringer i distribusjon og konsum av film, kan en plattformnøytral etterhåndsstøtte for alle filmformater stimulere til nytenking og alternativ distribusjon. Det kan også bidra til en nødvendig styrking av rammebetingelsene for den uavhengige dokumentarfilmen.

Nye veier

For å sikre at nye stemmer og kunstnerisk nyskapende film fortsatt skal ha en plass i norsk filmproduksjon, er ordningen Nye veier svært viktig. Filmene som produseres innenfor denne ordningen har faste økonomiske rammer og lave budsjetter, men finansieres inntil 90 % med offentlige midler. Dette gir en kunstnerisk frihet som har gitt oppsiktsvekkende resultater, både innenfor kortfilm, dokumentar og spillefilm. Flere av filmene har vært representert på de største internasjonale festivalene, og vunnet priser både nasjonalt og internasjonalt. Av de foreløpig to spillefilmene som er ferdig, har «Jeg er din» vært Norges Oscar-kandidat, mens «Mot naturen» er tatt ut til filmfestivalen i Berlin. Begge filmene har budsjetter på omkring 8 millioner. Kinodokumentaren «Flink pike» har fått stor oppmerksomhet i høst, og har nå passert 20 000 billetter på kino.

Inntjening

Et gjennomgående problem som rapporten peker på er filmbransjens manglende evne til å tjene penger på filmene i ettertid. De fleste produksjonsselskapene lever av tilskudd til produksjon, og ikke av filmenes inntjening. En svakhet ved dagens system er også manglende oversikt over inntekter fra utenlandssalg og nettdistribusjon, og dette gjelder i særlig grad for dokumentarfilm som ikke er kinofilm. Det er grunn til å frykte at dagens støtteordninger for film, og i særdeleshet etterhåndsstøttens utforming, bidrar til å sementere gamle distribusjons- og lanseringsformer. En endring og redusering av etterhåndsstøtten vil kunne frigjøre betydelige midler til insentiver for distribusjon og salg på alternative plattformer og i nye formater både nasjonalt og internasjonalt.

Exit Film Norway

Film er en vekstnæring med stort eksportpotensiale, men bransjen har fortsatt utfordringer når det gjelder kunnskap om internasjonal markedsføring, salg og distribusjon. For å styrke kompetansen og gjøre norsk film bedre rustet til å utnytte sitt kommersielle potensial, bør det opprettes et nasjonalt senter for utenlandsdistribusjon og salg av film, gjerne utenfor NFI. Senteret skal ha spisskompetanse på internasjonale markeder og nettverk, avtaleverk og kontraktsinngåelse, immaterielle rettigheter, profilering, nye lanserings- og distribusjonsmodeller etc. Senteret kan i tillegg samle kunnskap og føre statistikk over utenlandssalg av norske filmer, samt gi råd og veiledning til produsenter som ønsker tilgang til nye markeder. Det er i første rekke filmer uten internasjonal salgsagent eller distributør som vil ha behov for senterets tjenester, og dette vil i særlig grad gjelde dokumentarfilm. Senteret bør involveres tidlig i prosjektene, slik at den internasjonale lanseringen best mulig kan tilpasses de ulike markedene og salgskanalene.

Et nasjonalt senter for utenlandsdistribusjon av film kan opprettes etter modell fra Music Norway, som har som formål å legge til rette for musikk eksport og internasjonal profilering av norsk musikk. I tillegg skal stiftelsen bidra til økt kunnskap, forskning, kartlegging og analyse av det norske og internasjonale musikkfeltet. Et fremtidig *Exit Film Norway* vil kunne sikre en helhetlig og kompetent vei fra produksjon til internasjonalt salg av film. I lys av regjeringens ønske om maktspredning, bør et slikt senter lokaliseres utenfor Oslo.